

החלימה החברתית

בשנים 2012-2013 התקיימו 7 מפגשים של מטריצת החלום החברתי בתל אביב במסגרת פרויקט משותף לועדה למעורבות חברתית של מכון ת"א לפסיכואנליזה בת זמננו ושל התנועה לפסיכולוגיה ציבורית. את המפגשים הנחתה חני בירן, כאשר חלק מהמפגשים הונחו בשיתוף עם ארנונה זהבי, סמדר אשוח, שימי תלמי. ההנחיה נעשתה בהתנדבות.

מה היא מטריצת החלום החברתי?

זו היא דרך התבוננות בחלומות שאנו חולמים בלילה, במבט חברתי. הנחת היסוד של השיטה אומרת כי כל חלום מחזיק בתוכו חומרים אישיים ובו זמנית חומרים אותם חולם האדם עבור קבוצה, ארגון, חברה, מדינה וכו'. במטריצה אנו מתבוננים רק בצד החברתי של החלום ולא בצד האישי. החלום במרכז ולא החולם. החלומות מסופרים במבנה של כיסאות השוברים את המעגל. אין זו דינאמיקה קבוצתית אלא ניסיון למצוא חיבורים בין החלומות ולגלות מה הם מספרים לנו על הרובד החברתי. במטריצה, המשתתפים מוזמנים לספר את חלומותיהם, כולם מוזמנים להעלות אסוציאציות לחלומות. אנשים שלא זוכרים חלומות מוזמנים להעלות מחשבות ורגשות ולחפש הדהוד בתוכם לחלומות המסופרים.

למי מיועדת המטריצה?

לכל מי שמעורב חברתית, אקטיבית או פאסיבית, כל מי ששייך לעמותות העוסקות בזכויות אדם, כל מי שמרגיש שמעניין אותו לגלות רבדים בלתי מודעים הפועלים בחברה בה אנו חיים.

הפרוייקט צמח מתוך המחאה החברתית. הרעיון, שחני בירן הובילה, היה להיפגש בקבוצת זרים, לספר חלומות ולבחון את הרובד החברתי של החלומות. היו בכל מפגש

כ 40 איש חלקם אנשי מקצוע וחלקם ממקצועות מגוונים. המפגשים התנהלו בימי חמישי בערב בבית העם ולאחר מכן בבר קיימא בדרום תל אביב.

המשתתפים היו מכל טווח הגילים. החלומות חשפו דילמות רבות הקשורות בחברה הישראלית. מוטיב השואה היה מרכזי וחשף עד כמה השואה הייתה ונשארה טראומה חברתית שסימניה מהדהדים בחלומות. החיבורים בין החלומות הצביעו על נרטיב של חרדה לגורל הדורות הבאים ושאלות לגבי חיים באווירת מלחמה מתמדת.

מהמשובים שהתקבלו, ניכר היה שהמשתתפים חוו את המפגשים הללו כמפגשים לא שגרתיים המאפשרים שיח עם תהליכים לא מודעים המתרחשים ברובד החברתי. נוכחנו שאנשים מספרים בקלות את חלומותיהם בפני קבוצה גדולה, אקט שמעיד על הצורך לקיים דיאלוג עם אנשים, גם עם זרים, השייכים לאותה קהילה ולאותה חברה.